

Звучи, пісне моя голосиста!

«Наболіла душа від розлуки,
Снігом скроні мої замело,
Я стежиною йду через луки,
До матусі, у рідне село»

Так часто співала Валентина Прокопівна Парух зі своїм колективом. Ходила до матусі доки та була жива, а коли відійшла за межу – ходить до неї на могилу, вклоняється рідному горбику. Там же спочиває і батько. Вона ж тісно пов'язана з ними і з рідним селом. І ніколи їй їх не забути.

Полісся моє голубе

На крилах пісні

Валентина Прокопівна дуже любила співати. А у лісі, коли збирала гриби чи ягоди, то не замовкала. Бувало: збирає квіти і ніби змагається з соловейком чия пісня буде більш вдалою. Так у Малому Стидні закінчилася її юність, відкружляла останній шкільний вальс та отримала атестат зрілості. А далі – дорога в доросле життя.

Дівчина з працюючої родини не шукала легких доріг. Вона пішла працювати на Шпанівський цукровий завод. На заводі був організований хор і Валентина стала активною його учасницею. Пісня – це саме те, що їй було

самодіяльності були забезпечені комплектами сценічного одягу, який замовляли у Луцьку. Хор виглядав у ньому надзвичайно гарно. Завжди у колективі була злагода. Акомпаніаторами були: Валентина Заєць та Микола Орчинський. Із ними було взаєморозуміння. Ми прислухалися до кожного виконавця. Я вчила учнів співати прикритим звуком, працювала над тим, щоб досягти чистоти інтонації. Тоді він гарно розливався у пісні, м'яко доходив до слухача і приємно сприймався на слух.

Художні колективи та ансамблі часто виступали у залі ПТУ, який завжди був переповнений. Відзначали

Чарівний край – зелений від лісів та синій від льону. Таку красу можна було побачити тільки на Україні. Ніби голубе море, гойдало вітром хвилі квітучого льону. Серед такої казкової краси, у звичайній сільській сім'ї трудівників, народилася у 1945 році Валентина. Їхня сім'я була багатодітною, Валя була четвертою дитиною в сім'ї. Жила на хуторі Костопільського району села Малий Стидин.

– Той куточок хутора, де ми жили, був надзвичайно красивим. Там було лише три хати. Наша хата була під солом'яною стріхою, дерев'яна, з земляною долівкою. Поряд був сад та город. Ці три хати були оточені дубами, березами та вільхами. Ніби вартові охороняли обійстя сільських трударів. Батьки Валентини були дуже працьовитими людьми. Тато – Прокіп Стахович – працював у колгоспі будівельником. Мама – Антоніна Лукашівна – у ланці, вирощувала льон. Портрет мого тата щороку вивішували на дошці пошани. Мені часто пригадується тяжка праця моїх батьків, – мовила Валентина Прокопівна.

Авжеж, життя було нелегким і їх рятувала праця. Потрібно було піднімати дітей. Усі ходили до школи. У селі була десятирчка, до якої ходили і діти з сусідніх сіл. У Малому Стидині був мэдпункт, клуб, магазин. До церкви ходили у сусіднє село – Великий Стидин. А зараз у селі вже є своя новозбудована церква. Ліс дарує селянам свою красу, чисте повітря, ягоди та гриби. Бог послав це багатство не спроста, бо в селі земля бідна, неврожайна. На піщаних ґрунтах гарно родить лише льон.

– Ліс знаходився за 700 метрів від нашої хати, – розповідає Валентина Прокопівна. – Я часто ходила з мамою по чорниці. Коли заходили до лісу, то відразу розпочинали співати з братом. І скільки ходили по лісі, стільки й співали.

У нашому селі було поширене ткацтво. Мама з старшою сестрою ткали з льону полотно. Як мовиться у вірші:

*Льону, льоночку,
зітчу я з тебе білу сорочку.
Відбілю на сонці,
щоб сподобалася доньці.*

Коли я згадую своє родинне гніздо, переді мною спливають спогади дитинства – мамине полотно, яке вона мочила і мокрим розкладала для відбілювання на сонці. А потім шила усе, що було потрібно для сім'ї. Я й досі зберігаю мамині полотняні рушники. А скільки льону мама перетерла при ліхтарі, цього не переказати. Ось такі вони наші українські Мадонни. Найперше – берегині сім'ї та гарні й працьовиті жінки.

А взагалі, люди у нас у селі дуже добрі, можна з впевненістю сказати – люди-трударі. Пам'ятають тих, хто загинув у роки Великої Вітчизняної війни. На хуторі Гутвин поставили пам'ятник воякам УПА. Пам'ять про них живе у народі. Ніхто і ніщо не забуте.

Потрібно. Керував хором Микола Калитинський. Прислухавшись до голосу Валентини, він наполегливо порекомендував їй йти вчитися. І у 1965 році Валентина поступила до Рівненського державного музичного училища. Закінчила диригентсько-хоровий факультет із правом викладання музики і співу у загальноосвітній школі та сольфеджіо і музичної літератури у музичній школі.

– Повертаючись у рідне село на канікули, я пішла у клуб і там організувала художню самодіяльність. Ми їздили по селах із концертами. Я відчувала себе у своїй стихії, бо зі мною була моя українська пісня. Інколи згадую відколи я почала співати, і мені здається, що це було ще до того, як стала говорити. Стверджуючи скажу, що пісня – це моє життя, – говорить пані Валентина.

Після закінчення музичного училища Валентина Прокопівна отримала направлення у Рівненський будинок учителя. Пізніше робота у музичній студії Рівненського будинку культури будівельників, а згодом переведена у музичну студію при Рівненському будинку культури. З 1992 по 2005 р. працювала керівником вокально-хорового та фольклорного гуртів ПТУ-5.

– Ми з колективами виступали у Млинівському та Рівненському районах. Ми колядували, щедрували по профспілках, цехах льонокомбінату та інших організаціях. На оглядах художньої самодіяльності неодноразово займали призові місця. У той час замісником директора з виховної роботи була Валентина Корнійчук. За її підтримки ми працювали з повною віддачею. Хотілося б згадати чудових майстрів виробничого навчання: Наталію Ящук, Марію Ковальчук, Ніну Кур'яту, які теж приймали активну участь у художній самодіяльності. А солістка Наталя Ящук була ядром колективу. У репертуарі колективу були пісні аматорів Рівненщини та народні пісні. Особливо колектив любив співати хоровий твір Анатолія Пашкевича «Гуси летіли», а фольклорний гурт «Полісяни» співали «Чого береза похилилася» та «Полісяночка».

Солістки Оксана Прокопчук та Тетяна Крук закінчили рівненський інститут культури і стали солістками створених ними ансамблів. Вони мають сім'ї, дітей, котрі теж співають. Українська пісня має своє продовження.

Коли колядували на хлібокомбінаті, нас усіх обвішували низками калачів, висловлюючи цим свою вдячність. Яке це було прекрасне видовище. А найвищою оцінкою було запрошення приїздити іще.

У 2002 році ПТУ-5 реорганізовано у Рівненський професійний ліцей сфери побуту. Час іде і вносить свої корективи. Змінюються назви, але традиції залишаються на довгі часи. Заступником директора з виховної роботи стала Любов Левасюк. Вона віддала багато сил і енергії виховній роботі в ліцеї. Усі учасники художньої

рукопису. Вони проводили концерти та вручення нагород. Доводилося виступати на літній естраді у парку ім. Т.Шевченка. Дівчата нашого хорового колективу дуже любили українські народні пісні. Наш репертуар був насичений ними. Дуже багато пісень було присвячено матерям-трудівницям, – розповідає Валентина Прокопівна.

Життя моє цікаве і співуче

Валентина Прокопівна відпрацювала у Рівненському ПТУ-5 тринадцять років. На життєвій широкій ниві траплялося різне. Але в усьому перемагала пісня, робила життя цікавим і співучим. Уже багато часу Валентина Парух на пенсії, але часто згадує ті приємні та щасливі роки:

– Давно відзвучали наші пісні, але спогади про колектив і взагалі про роботу у ПТУ-5 залишилися у моїй пам'яті. Я із приємністю згадую тих, із ким мені довелося йти пліч-о-пліч 13 прекрасних років. Музика того часу супроводжує мене в тихому житті пенсіонера. Ми тоді жили піснею. Вона нас окрилювала, готувала до зльоту емоцій, котрі приводили до перемог нашої української пісні.

Приємні спогади про спільну працю залишилися не тільки у Валентини Прокопівни. Мені випало зустрітися з завідувачою бібліотеки ПТУ-5 – Оленою Цимбалюк. Про Валентину Парух вона говорила щирі та теплі слова:

– Я брала участь у художній самодіяльності. Завжди співала з Валентиною Парух. Завдяки їй був організований ансамбль із числа працівників ПТУ-5. До його складу входило 12 людей. А коли Валентина Прокопівна пішла на пенсію, то наш ансамбль розпався. Всі, хто її знає, з пошаною вимовляють її ім'я. Бо вона добра, уважна, спокійна, цілеспрямована і трудолюбива.

В оселі Валентина Парух панує затишок, кожна річ відповідає своєму місцю. Жінка вміє зачарувати розмовою. Такі жінки створюють міцні тили, у їх сім'ях лад, злагода та взаєморозуміння. Доньки Валентини Прокопівни теж закохані у пісню.

Валентина Парух радіє від того, що відновилася робота на льонокомбінаті:

– Дуже добре, що відновилася робота на льонокомбінаті. Не важливо, хто там буде працювати і звідки вони прийдуть, але вони матимуть робоче місце, а це дуже важливо. Дай Боже Олегу Червонюку доброго здоров'я та звершення задумів! Нехай усе буде якнайкраще!

А ми у свою чергу, навзаєм, побажимо Валентині Прокопівні теж всього найкращого. І нехай українська пісня не перестане звучати у житті українців!

Лариса ГЛОВАЦЬКА